

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A modern betyár.

— november 10.

(W.) Mikor a békés utasnak elébe áll a haramia, azt szokta mondani, hogy: „Az életedet vagy a pénzedet! Tiszta dolog, hogy mindenképpen csak a bugyelláris iránt érdeklődik, mert hiszen az én életemmel ő sokra nem menne. Ez azonban, hogy úgy mondjuk, betyár-loyalitás, választani enged, hogy mi a kedvesebb?

Gróf Tisza István megkorrigálta ezt a szálló igét. Ő, mikor a nemzet régi jogait el akarja rabolni tőlünk, azt mondja rendszerint, hogy az „életedet és a pénzedet! Mikor aztán később, az általános megrökönyödés fog el bennünket: rendszerint olyan kegyes, „kikapcsolja“ az életünket és mi megkönnyebülve örvendezünk rajta, hogy csak a — bugyellárist vitte el.

Régen megmondták már azt, hogy „parva sapientia regitur mundus“. Igaz is. Az emberek hihetetlenül ostobák. Ne tessék ezt rossz néven venni, mert rövidesen elvállik, hogy ez a feltevés sokkal elnézőbb, mintha azt mondanánk, hogy az emberekben a nagyképű gazemberség a fő tulajdonság.

A multkoriban, mikor tenger sok pénzt, vért követelt és adott érte olyan utalványokat, amiknek az értéke a névértékhez viszonyítva annyi, mint az Iparbank részvé-

nyeié — akkor is mellünkre szögezte a fegyvert: alkotmányos életünk főgaranciáját, a parlamenti szólásszabadságot akarta egyuttal elkobozni.

Akkor vér kellett és pénz, ez a mindent követelő utonállás csak arravaló volt, hogy amikor ezt engedte, örüljünk rajta, hogy csak a vérünket, pénzünket vitte el.

Örültünk is rajta eleget. Ugy rendezte az ügyet, hogy még mi voltunk kénytelenek hirdetni, hogy nem vagyunk becsapva.

Sikerült.

Most azután elkapta a siker. Most jön az újabb merénylettel, — hogy a pénzt, katonát megtagadni sohase lehessen. — El akar venni mindent tőlünk amit még papiroson birunk. Mert csak papiroson a miénk ez a jog. Tavaly nem volt se pénz, se ujoncz. Mégis volt pénz dögivel, volt katona annyi, mint bármikor. Ugyan kérem, hát miért is volna olyan görbe a §, ha nem maga mutatná, hogy csavarni lehet?

Most, hogy mindent követelt először, alkalmat adott, hogy le lehessen alkudni belőle. Aki megtagadja a mindent még függetlenségének, befolyásolhatatlanságának a látszatával megadhatja annak egy részét. Az ilyen ember vagy nagyképű gazember, vagy hülye. Legyünk udvariasak, elnézők, toleransak, mondjuk, hogy csak hülye.

Ha csak ennyi ész kell arra, hogy egy országnak az eszén túl lehessen járni, az az ország megérdemli, hogy ilyen módon bánjanak vele. Mert Tiszának nem kell más, minthogy a költségvetést ne lehessen megtagadni, akinek pénze van, mindene van, meg aztán ez alatt az ürügy alatt olyan kést ad a Perczel-féle emberek kezébe, amellyel — csürés-csavarással — majd elvágatja ő mindenféle vitakozásnak a fonálát.

Tahát „életedet és a pénzedet!“ először, azután „kikapcsoljuk“ az „életedet“. A bugyellárisnak pedig bottal üthetjük a nyomát.

Mi ez? Ezt nevezhetjük úgy, hogy szalonképes betyárság! Rózsa Sándor meg Savanyu Józsi se szívesen ölt embert. Csak ha nem lehetett másképen.

Tisza István is könyekig meg volt hatva a multkori békekötésen, hogy nem kellett akkor megtenni neki azt, — amire most vállalkozott.

De eleddig még minden Rózsa Sándor, minden Savanyu Józsi megtalálta azt, amit keresett. Amen.

Az osztrák németség.

— november 10.

Milánóban több ezer egyetemi hallgató és polgár utcái tüntetést rendezett az innsbrucki események miatt és elégett egy fekete-sárga zászlót.

Jean véleménye.

Irta: Capus Alfréd.

A lakodalmi gyülekezet együtt volt a nagy teremben, amelyet egészen betöltöttek mert a két család nemcsak gazdag, de igen terjedelmes is volt.

Lureauék és Bussónék a kerületben a kereskedővilág legelőkelőbb tagjaihoz tartoztak s elképzelni sem lehetett volna jobb házasságot, mint amelyet Lureau Edmund kötött Busson Henriette-vel.

A vőlegény, egy barna arcú, hetyke bajszú fiatal ember, huszonnyolcz éves volt, a leány szőke, csinos és kedves. Amikor a fiatal ember szülei rávették fiukat, hogy vegye el feleségül Busson Henriettet, csupán egy ellenvetést tett a szülők óhaja ellen. Ő — ugymond — 35 éves koráig akart várni s azt szerette volna, ha a leány huszonegy éves lett volna. Am a szülőknek nem nagy megerőltetésbe került a fiuknak ezt a feltevését lezáfogni s hogy ez az egyetlen érv nem elég ok arra, hogy a jó módú leánynál ne vegye.

Az ünnepélyes nap elérkezett s Busson Edmund eltökélte, hogy boldog lesz.

Nyugtalannak érezte ugyan magát, de ez a nyugtalanság általános mindazoknál, akik frakkban és fehér nyakkendővel jelennek meg ilyen alkalomból a hivatalos hatóság előtt.

Tudták, hogy a polgármester beszédet fog tartani s ez a körülmény még inkább megnövelte a vendégek számát.

A szolgák nyugodtan rendezgettek s a vendégeket a szokásos illendőséggel helyezték el. Egy öreg szolga, akinek arczán különös gunyos mosoly volt észlelhető, csoportról csoportra ment s folyton biztatta a vendégeket:

— A polgármester ur azonnal fog jönni.

Amikor a vőlegény előtt elhaladt, anélkül, hogy rátekintett volna, lassan morgogta:

— Nem helyesen teszi.

— Helytelenül cselekszem? Vajjon miért? — gondolta magában a vőlegény, — eh, ostobaság, talán nem is hozzám intézte szavait.

A polgármester elkésett. A jelenlevők között ezalatt megindult az élénk társalgás. Többen felálltak, de a szolgák intésére újból helyet foglaltak.

— A polgármester ur rögtön itt lesz, — biztatták újból a vendégeket.

Edmond leült a helyére s hallotta, amint az öreg szolga iemét mondotta:

— Nem jól teszi, hogy megnöszül!

— Most már minden kétségen kívül hozzám beszélt! De mit akarhat ez a tökfikó tőlem?

Összeráncolta homlokát, kinyújtotta karját, hogy óvatosan magához intse a szolgát, de ez már el is tűnt előle.

— Hallottad, mit mondott ez az ember? — szólt menyasszonyához Edmond.

— Nem hallottam, kedves barátom — válaszolt a menyasszony.

Mosolyogva kérdezte tőle:

— Ösmered a szolgát?

— Nem ösmerem, de úgy tűnik fel, mintha valami megjegyzést tett volna.

Azután gondolkozni kezdett.

— Nem tévedhettem. Ez a vén boldond azt mondotta, hogy ne nősüljek. Ha időre engedné, hozzá mennék, hogy kissé odalba bökjem, de majd a lakodalom után lesz rá gondom. Tekintetével kereste a szolgát, de sehol sem látta. A szolga az ajtó mellett állott, melyen a polgármesternek be kellett lépnie. Arczkifejezése nyugodt volt

Az ausztriai cseh radikális képviselők táviratban üdvözölték az innsbrucki olasz egyetemi polgárokat a „fenyegető közös elenség” ellen folytatott harcában.

Ausztriában mindenféle népgyűléseken szidják az osztrák németeket, akik nem férnek a bőrükben.

A bécsi diákok lelkesülten éneklék a német nemzeti himnuszt, a berliniek „Wacht am Rhein”-jét.

...Lassan dolgozik a história, de alaposan végzi tisztogató munkáját. Ki méréselte volna a múlt század közepén tobzódó osztrák birodalmi németsegről megjövendölni, hogy rövid öt év alatt végképpen kiesik a vezérlő szerepből, az oly kegyetlenül éreztetett hegemoniájából? Ime, elkövetkezett.

Először a német szövetségből esett ki a nagyravágyó Ausztria. Majd az olasz nemzeti egység rekesztette ki legszebb déli tartományaiából. A bécsi udvar tanácsadói a sok kudarc után merész játékos módjára mindent föltettek egy ütőkártyára: a néptörzseket germanizálni, a németek javára kizsákmányolni, önállásuktól megfosztani akarták. A magyar, lengyel, cseh, olasz rovására hizlalt osztrák németseggnek amugy is minden neki kellemetlent felőlő szarvait növelni, sokasítani kellett, hogy — a dinasztia, a trón meg ne rendüljön.

Ez volt a porhintés az uralkodóház szemébe. Csak a németiség biztosíthatja a monárkia népeit a magyar barbárság ellen: ez volt a porhintés a nemzetiségek szemébe. Uralkodóház és nemzetiségek hittek a szírehangoknak; egyesegyedül a magyarországi magyarság intranzigens szózata tiltakozott a népeket romboló udvari törvetés ellen.

A magyaroknak nem hittek odafönt. Bismarck bölcs tanácsa sem kellett, melylyel a monárkiai súlypontjának Budára helyezését ajánlotta a Habsburgoknak. A magyarokat megbizhatatlannak, Bismarckot örültnek mondották. Csak ők, a Kolowratok, a Kolowratok, a Metternichok voltak az okosak.

Közbül esett, hogy a németek tulsulyát megtörte a szláv elem. Ausztriában lehetetlen a parlamentáris kormányzás; a cenzális bürokrácia nem boldogul már a „divide et impera” ősi habsburgi elvével. Ha a cseheknek ad kedvezést, a németiség lázong; ha a németek kapnak valamit, kórusban tiltakoznak a csehek, lengyelek, olaszok, ruthének. Nem bírja megfékezni ez a hivatalnok-kormány az osztrák nemzetiségi fajtörekvéseit.

A magyar nemzet vérző sebekkel is segítette az osztrák németiséget. Jóakarattal helyett, támogatás helyett jogainak meg rugdosásától, nemzeti egyéniségének a külföld előtt való megalázásával fizetett ez a lakaj-németiség. Ez a mindenünnen kivert osztrák-germán elem megszállotta a hadsereget, egyedül magának tartotta fenn a legfőbb parancsnoki tisztelet, elfoglalta a külügyi hivatalokat, a követségeket, konzulátusokat, a bosnyák vasutakat. Ez a németiség irányítja még mindig a két ország gazdasági ügyeit. Ez a németiség szemérmetlenül beleripakodik a magyar nemzet leg-sajátabb kérdéseinek elintézésébe. Emberei állandóan megkörnyezik az udvart és alattomos utakon is nyomást gyakorolnak az uralkodói elhatározásra.

Ezzel a németiséggel számolnak le most az osztrákországi csehek és olaszok. Mellettük találják a többi nemzetiségeket is és mellettük találják a nemzeti jogaiért küzdeni meg nem szűnő nagy Magyarországot. A külföld, a számottevő művelt külföld rokonérzése a faji érvényesülésért harcoló népeket keresi föl.

Csak a napokban mutatta ki egy tudományos statisztikus, mily rohamosan csökken a monárkia német lakosságának száma. Ezzel szemben folytonosan emelkedik a magyarság. Nem kell jóstehetség a jövő kigondolásához: a gögös és erőtlén osztrák németiség elvérzik saját hazájában és a népek átkai közt hull a történelem sírjába. Magyarország megszabadul ötödfélszázados ellenségétől és vezérlő nemzeté lesz a monárkiában élő összes népeken.

m. j.

A telefon országos reform.

Egy készülő törvényjavaslat.

— november 10

Néhány év óta olyan nélkülözhetetlen szerve lett a kulturának a telefon, hogy a modern, pillanatnyi szükségletekre berendezkedett életet el se lehet képzelni nélküle. A mai viszonyaink ezen a téren megközelítik a haladott nyugatát, most azonban olyan reform van készülöben, amely ha megvalósul, pedig ez nagyon rövid idő kérdése, akkor vezetőszerép jut Magyarországnak a telefon népszerűsítése és elterjedettsége dolgában.

Ma a helyzet az, hogy a vidéken törvényhatósági telefon-hálózatok vannak.

Ezeknek a nagy hálózatoknak felállítása és kezelése rengeteg pénzbe kerül s határozottan nagy terhe a vármegyei budgetnek. Temesmegyében 33 százalék a pótdó a telefon miatt.

A jelenlegi helyzet valószínűleg még a jövő évben gyökeresen meg fog változni. Az állam ugyanis az összes telefonhálózatokat magához váltja és egy szervezett, s a közönségnek nagy előnyököt nyújtó, ugynevezett telefon monopolumot létesít.

A reformoknak legkiemelkedőbb pontja az, hogy ezentúl a bevezetés teljesen ingyenes lesz, s a használati díjat egész évre 12 koronában állapítják meg. Az egész országban telefon-zónákat állítanak fel, a beszélgetések díjait ezekhez szabják.

A megalkotandó törvényjavaslat értelmében jövőre a felhívó díjat megfelelő díjat, ami a városban, mint első zónában, egy beszélgetésre, három perczenkint számítva 3 fillér lesz.

A második zónában 5 fillér és így tovább.

Három percznyi budapesti beszélgetés legföljebb egy koronába kerül az új díjszabás szerint.

A zóna-rendszer ellenőrzésére egy egész külön módszert hoznak be, — mely abból áll, hogy a felhívó és a felhívott számát a kezelő felírja egy különböző színű zónarubrikákkal ellátott nyomtatványra a beszélgetés végén. Ezt a blankettát kitöltve megfelelően, egy pneumatikus készülékkel továbbítják egy központi helyiségbe, ahol a rajta levő adatokat (dátum, összeg) elkönyvelik az illető előfizető neve mellé.

A fenti adatokból is megállapítható, hogy a reform keresztülvitele után a magyar telefon egyike lesz a legolcsóbbaknak

s egykedvűen nézett ki a kertre. Pár percz múlva megnyílt az ajtó s a szolgák jelentették:

— A Polgármester ur, uraim!

Mindenki fölkelte helyéről; a polgármester meghajotta magát, az asztalhoz ment. A vén szolga nyomon követte, de amikor visszament helyére alig hallhatóan mormogta:

— Nem okosan cselekszik, hogy meg-nősül.

Edmond ökle megrándult. Alig tudta magát türtöztetni, hogy torson ne ragadja a gunyolódót s ha botránytól nem tartott volna, meg is tette volna. A vén szolga egy sarokba húzta meg magát s nyugodtan szemlélte a szertartást. Edmond jól látta őt, ha oldalát tekintett.

A szertartás megkezdődött. Edmond idegesen harapdálta ajkát. Különös düh fogta el, amikor a vén szolgára gondolt, aki elég vakmerő volt, hogy élete egyik legkomolyabb pillanatában gunyt üzött vele. A tökfikó egészen elrontotta a kedvét. Nyugtalan lett s idegesen tekintgetett körül. Szorongás fogta el, aminőt még nem érzett életében. Megbolondult-e a szolga, de hisz ez lehetetlen; ha meg józan észszel mondott ilyent, akkor különös okai lehetnek, hogy helytelennek tartja házasságát.

A polgármester befejezte az akták olvasását s olvasni kezdte a törvényt azon

szakaszát, mely a párok boldogságáról gondoskodik.

Edmond tekintetét ismét a szolgára vetette, aki mozdulatlanul állt helyén. Különös! A szolga tekintete nem árult el gunyt, ellenkezőleg, nézéséből a szelidség fénye sugárzott ki.

Edmond nem állhatta meg, hogy hüvelykujjával inge plaztronjára ne mutasson, amivel mintha ezt a kérdést tette volna fel:

— Én vagyok az, akire a megjegyzést tette? Nem téved?

A szolga tekintete meg mintha azt mondotta volna:

— Igen, igen. Valóban ön az.

Pár pillanat múlva olyan aggodás fogta el, hogy alig türtöztethette nyugtalanságát.

Most már tisztában volt azzal, hogy a szolga nem bolond, hogy nem akart vele tréfát üzni. A szolga valami titkot rejtegethet. Talán ismeri menyasszonyát s olyan dolgokat tud róla, amelyeket eltitkoltak előtte.

Lehajtotta fejét s a megbánásnak különös szomorúságával mondotta magában:

— Igaza van, nem helyesen cselekedtem...

De már késő volt.

— Bureau Edmund ur! — szólt a polgármester. — Beleegyezik ön abba, hogy

Busson Henriette kisasszony az ön felesége legyen?

Zavartan mormogta:

Amikor a menyasszony is „igen”-nel felelt, elvégezték az aláírást s a polgármester beszédet intézett a gyülekezethez.

A vén szolga Edmund felé közelített.

— Helytelenül cselekedett, hogy meg-nősült — mormogta újból.

— Tudom — szólt halkán Edmund, azután hozzá tette:

— Maradjon itt. Szeretnék öntől valamit megtudni. Mi az ön neve?

— Jean.

Kissé félrehúzta s gyorsan megkérdezte tőle:

— Mondja csak, mit tud? Itt van száz frank.

A szolga zsebredugta a pénzt, azután így szólt:

— Én? Én, uram, semmit sem tudok!

— Ön semmit sem tud? Ön nem ismer engem?

— Nem, uram!

— Nyomorult, hát akkor miért mondotta, hogy helytelenséget követek el?

A vén szolga félrehúzta száját s csak ennyit mondott:

— Ez az én véleményem, uram! Én azt tartom, hogy ostobaság a házasság. Különben mindenkinek megvan a maga véleménye...

s mindjárt a svéd után következik, mely a legjutányosabb Európában. Svédországban tudvalevőleg ezen a téren teljesen szabad rendszer uralkodik, s az állam a szó szoros értelmében versenyzik a magánvállalatokkal. A konkurrenzia oly nagy, hogy három évi előfizetés után egy évig bárki ingyen használhatja az állami telefont.

A m. kir. kereskedelmi miniszteriumban nagyban folynak a korszakalkotó reform előkészületei, amelyek 1905-ben remélhetőleg kész törvényjavaslatban fognak végleges formában testet ölteni.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Gyorsírók gyűlése. A főiskolai Gyorsíró Egylet tegnap délután a főiskolában Zöld József elnöklétével közgyűlést tartott. A közgyűlésen megválasztották az e hónap 20-án Budapesten tartandó országos gyorsíró közgyűlés és írásverseny debreczeni képviselőit. Debreczent az országos versenyen Zöld József, Nagy Imre és Sik Antal képviselik. Tudomásul vették a fővárosi központnak azt a tudósítását, hogy a tavaszi országos verseny Sopronban lesz. Nagy Imre, a haladók tanfolyamának vezetője lemondott s helybe Sik Antalt választották meg. A közgyűlésen még néhány folyóirgyet intéztek el.

Beruházási segély. A vallás és közoktatásügyi miniszter a mezővárosi ev. ref. főgimnáziumnak beruházási államsegély címen huszezer koronát adott. A főgimnázium a kapott államsegélyt építkezésekre fordítja.

TARKASÁGOK.

Hajnali beszéd.

Egy megátalkodott éjszakázó debreczeni emberről szól ez a história. Soha nem fekszik le éjfél 2 óra előtt, ám mégis ő a hivatal legpontosabb tisztviselője. Rendkívüli benne az, hogy akármennyit vett is be az erősítő és kábító italból sakárhogyan mutatja is a föld mozgását, mégsem veszti el elméje a frissességét. Tegnap ismét hajnalban ment haza, olyankor, amidőn már világosodott az ég. Tántorogva ment a lakása felé, de az uton kedve támadt beszélgetni. Minthogy az utozaseprőn kívül senki nem volt közelében, szóba ereszkedett a vén viharedzett alakkal.

— Mon...dja báty...ám, mi...t csinál? — kérdezte kissé akadozva.

Az öreg nagyon goromba és dühös volt. Kurtán felelt hát:

— Nem látja, sópróm ezt a ... mi-csodát, — mondta és a seprőjével az uton levő hulladékra mutatott.

A mámoros ember csak ezt felelte, illetve kérdezte:

— Oszt ebből él?

A tanár és a diák.

Sokat beszélnek most tanári körökben arról a mulatságos jelenetről, amely egyik iskolában történt a napokban. Nagyon fiatal, csupasz arcú tanárt neveztek ki az intézethez. A gyerekképző tanférfi fölment az iskolába. A lépcsőn haladtában nagyon megbámulták a diákok, mert azt hitték, hogy új társat kapnak benne. A legnagyobb bajszos diák, akiminden osztályt megismételt eddig, melléje szegődött és barátságosan a vállára tette kezét.

— Őcsém is ide fog járni talán?

— Igen, szintén ide fogok járni.

— Jó volna ha gyakran találkozhatnánk, mert maga nagyon jóképű ifjunak látszik. Melyik terembe fog járni?

— Leggyakrabban a tanácsterembe.

— Hogyan?

— Hát úgy, hogy én vagyok a számtan új tanára. Mit gondol, fogunk-e sokat találkozni? kérdezte mosolyogva az új professzor.

A diák pedig szintén kedélyesen felelte:

— Azt hiszem elég gyakran, mert én is ott szoktam lenni minden tanári konferencián.

Nehéz volt a gyöngyélet.

— Egy katona öngyilkossága. —

— november 10.

Lengyel György kortvári legényt csak a múlt hónap 3-ikán öltöztették a császár mundérijába, de nehéz volt neki az a cza-konpak, úgy látszik, mert szabadulni akart tőle mindenáron s mert másként nem dobhatta le magáról az uniformist, hát elkeseredésében a halálba menekült. Öngyilkos lett szegény 62-es baka, a hóstátnak egyik szép szál legénye, akinek tragikus halálán isten tudja, hány szépséges hóstáti leány kesereg titkon.

A Szamosközi utca 67. szám alatt a csűr padlásán felakasztva találták tegnap reggel Lengyel György a 62. gyalogezred egyik közlegényét, aki csak a múlt, október hó elején vonult be az ezredhez. Mikor ráakadtak holtteste, már teljesen ki volt hülve. Az öngyilkosságot még hétfőn este követhette el.

Lengyel György jómódu hóstáti család fia. A szabadsághoz szokott fiúnak nem izlett a katona kenyér és szolgálat. De legnehezebben viselte lelkén azt, hogy el kellett hagynia szive szerelmesét.

Csak a múlt héten bocsátották ki a kaszárnyából az utcára, az első kiképzés elvégzése után a regrutákat és azóta Lengyel többször felkereste ismerőseit, rokonait. Hétfőn is hosszasan volt szülei körében, de semmit sem vettek észre rajta, ami előre sejtette volna végzetes tettét. Szüleitől eltávozott és a Szamosközi-utcában lakó nagybátyja telkére lopódzva a csűr padlására ment s ott egy kötéllel a gerendázatra felakasztotta magát.

Tegnap reggel a gazda egy favillát keresett s felment a padlásra, ahová különben ritkán, fél esztendőben ha egyszer szoktak feltekinteni. És ott találta őcsese holttestét felakasztva. Alatta hevert bajonétja és kravátlíja. A gazda rögtön levágta a kötelet és telefonon tett jelentést a rendőrségre meg a katonasághoz, ahonnan a kivonult orvosok már csak a beállott halált konstatálhatták.

Az öngyilkos katona hulláját beszálították a csapatkórház halottas házába.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtökön, nov. 10. Bob herceg (Operett.) „B” bérlet.

Pénteken, nov. 11. Bánk bán. (Tragédia.) „C” bérlet.

Szombaton, nov. 12. Főlöszleges férfjek. (Vígjáték.) „A” bérlet.

Casanova. A múlt szezon kasszadarabja tegnap este is szép közönséget vonzott. Az előadás kissé vontatott volt, de az egyes szereplők játéka feledtette ezt. Rózsa Lili tegnap is elemében volt s pompásan játszott. Azt a bizonyos „vetkőzési” jelenetet rendkívül diszkrétan mutatta be.

Tapsban, különösen tánczai után bőven volt része. Mezey gyönyörű énekével hatott, míg Faragó diszkrét játékával aratott sikert.

Enyingi Török Bálint. Szathmáry Zoltán hírlapíró társunknak a Csokonai Kör által pályadíjjal kitüntetett darabja Enyingi Török Bálint legközelebb színre kerül. A darab szerepeit már ki is osztották. A czimszerepet Palágyi Lajos játssza, míg a főbb női szerepeket Menszáros Margit, Jeszenszkyne és Szabó Irma játsszák. A próbákat a jövő héten már meg is kezdik.

A színügyi bizottság jegyzője. Debreczen város színügyi bizottságának eddig nem volt jegyzője, hanem ülésről-ülésre rendelték ki azokat a jegyzőket, akiknek elfoglaltsága az ülésen való részvételét megengedte. Most azután rendes jegyzőt kapott a bizottság dr. Tóby Elek személyében, akit egyszer s mindenkorra a bizottság jegyzőjéül rendelt ki a polgármester.

NAPI HIREK.

Halottnak és eltemetettnek nyilvánított ember jelentkezése.

— november 10.

Különös eset történt pár nap előtt a debreczeni közkórházban. Ezuttal is aféle *hullacserelésről van szó*, jelen esetben azonban, *akit halottnak nyilvánítottak és akit állítólag már el is temettek, az él és a legjobb egészségnek örvend.*

A rendkívüli eset előzményei a következők:

A múlt hónapban egy beteges földmives ember jelentkezett felvételre a debreczeni kórházban.

A kórház irodájában fel is vették és átadott cselédkönyve alapján, melyből kitűnt, hogy Simon József szoboszlói lakos, eltörzskönyvelték.

Az állítólagos Simon Józsefet elhelyezték a beteg szobában. A beteg azonban nem javult és a múlt hó utolsó napján el is hunyt.

A kórház annak rendje és módja szerint a halottat eltemettette. A halálózásról értesítette az anyakönyvi hivatalt is, hol az elhunytat Simon József név alatt irták be.

A kórház a halálesetről értesítette a szoboszlói hatóságot is, amely a halálesetet tudatta Simon József hozzátartozóival.

Simon József családjában nagy volt a rémület, csodálkozás, mikor megtudták, hogy Simon József meghalt.

Különösnek tűnt fel az eset, mert Simon József, mikor halála hírért családja megtudta, maga is otthon volt és dolgozott.

Simon József, hogy a különös eset nyitjára rájöjjön, Debreczenbe jött és jelentkezett úgy a kórházban, mint az anyakönyvi hivatalban és bebizonyította, hogy ő a már állítólag eltemetett Simon József és él is.

Az esetet vizsgál i kezdték és bebizonyosodott, hogy a kórház jelen esetben nem hibás, az elhunyt ember rosszhiszeműen fejtette a kórházat.

Az elhunyt tényleg nem Simon József, hanem Nagy Pál Péter, aki ellopta Simon József munkakönyvét és annak adatai alapján vétette fel magát a kórházba.

A tévedés így kiderült, az anyakönyvi hivatal pedig átiratban kereste meg a pol-

gárnasteri hivatal, hogy az a járásbírósgot keresse meg az iránt, hogy engedélyezze Simon József élő embernek halotti lapját törülni és az ő nevében eltemetett Nagy Pál Péternek halotti lapot állíthassanak ki.

Simon József most már nyugodt, mert a hivatalos urak is igazolták, hogy ő tényleg él és akit az ő nevében eltemettek, az Nagy Pál Péter.

A helyi vasut villamossá átalakítása.

— A tanács határozata. —

— november 10.

A helyi vasutnak a városi tanácssal az utóbbi időben nem egy alkalommal volt összeütközése.

Az összeütközés mindenkor azon alapult, hogy a tanács úgy találta, hogy a vasut nem a közönség érdekeit képviseli, aminek bizonyítéka az a sok panasz, mely a közlekedés lassúsága ellen unos-ontalan felhangzott.

A helyi vasut végre maga is belátta, hogy a jelelegi közlekedés nem elégítheti ki a közönség igényeit.

Ezen segíteni óhajtván, terjedelmes beadványt intézett a tanácshoz, melyben kifejti, hogy neki az a célja, hogy a forgalmat minél gyorsabban lebonyolítsa és a közlekedést javítsa.

Hogy ezt elérhesse, első sorban szükségesnek tartja a teherforgalomnak a főtérről való teljes kiszorítását és a vasut villamossá átalakítását.

Végül kéri a tanácsot, hogy a vasut villamossá átalakítása ügyében a már egyszer megkezdett, de félbeszakított tárgyalást újból indítsa meg, évégből a maga kebeléből bizottságot küldjön ki, akik a helyi vasut megbízottaival a tárgyalásokat újból megkezdjék.

A tanács Vecsey Imre elnöklésével ma tartott ülésén foglalkozott a helyi vasutnak eme általunk is már annak idején részletesen ösmertetett beadványával.

Vecsey Imre terjesztette elő a beadványt és javasolta, hogy a tanács a tárgyalások megkezdésére küldjön ki bizottságot.

Aczél Géza főmérnök föltétlenül szükségesnek találja, hogy a helyi vasut közlekedése megjavíttassék. Nem lehet tagadni, a helyi vasutnál meg van erre nézve a szándék. Azonban ő csak egyetlen módot talál a közlekedés megjavítására: ha a helyi vasutat villamossá alakítják át.

Épen ezért ajánlja, ne zárkózzék el a tanács a kérelem teljesítése elől, küldje ki megbízottait, kik e tárgyban, valamint a teherforgalom kiterelése ügyében tárgyaljanak a helyi vasut kiküldötteivel és mielőbb oldják meg a kérdést.

Javasolja, hogy a bizottságba Vecsey Imre főjegyző elnöklésével küldjék ki dr. Magoss György főügyészt, Körner Adolf tanácsnokot, Aczél Géza főmérnököt és Debreczeni Jenő gázgyári igazgatót.

A tanács a főmérnök előterjesztését egyhangulag magáévá tette.

Most már tehát megindulnak a tárgyalások és óhajtható lenne, ha a meg egyezés sikerülne és megvalósulna mielőbb,

hogy Debreczen utcáin villamos vonatok közlekedjenek.

Hogy ez sikerülni fog, bizonyítéka az is, hogy a városnál éppen most a legkomolyabban foglalkoznak azzal a tervvel, hogy villamos villágítást is létesítsenek Debreczenben.

Ki szolgáltatja az áramot, helyesebben, ki építi fel a villamos telepet, az a város és a helyi vasut kiküldöttei között végbemenő tárgyalások egyik legfőbb pontját fogja képezni és ha erre nézve létrejöhet a békés megegyezés, az esetben egy év múlva Debreczenben is lesz villamos világítás és villamos vasut és végképen megszűnnek a folyton panaszolt helyi vasuti közlekedési mizériák.

Az egyházi adók bahajtása.

A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma megkereste a várost, hogy a város vegye kezelésé alá az egyházi adót, eszközölje annak behajtását, kezelését és elkönyvelését a jövő évi jan. 1-től kezdve. A kezelésért az egyház hajlandó a hátralékok és az ez évi adó 10 százalékat átengedni. A tanács Vecsey Imre elnöklésével ma tartott ülésén tárgyalta a presbiterium kérelmét és azt határozta, hogy hajlandó az ev. ref. egyház adókezelését átvenni az esetben, ha az egyház maga iratja össze az adózó közegeket és ha évenként a városnak a kezelésért 3 ezer koronát fizet.

— **Katonai körökből.** Dr. Fekete Rezső debreczeni 3-ik gyalog ezredbeli tartalékos hadnagy a honvédség kötelékéből elbocsáttatott.

— **Magyar név.** Glósz Gyula, községi jegyző, egykei lakos családi nevének Magyar-ra kért átválttatását a belügyminiszter megengedte.

— **Házasság.** Szoboszlai József debreczeni honvédfőhadnagy Aradon tegnap kötött házasságot Bökös Etelka kisasszonnyal. A menyasszonynak Barabás Béla dr., a vőlegénynek Onku Miklós dr. volt a tanuja.

— **Csokonai szülőházának megvétele.** Tegnap részletesen megemlékeztünk arról a beadványról, melyet a Csokonai-kör intézett a tanácshoz és amelyben Csokonai Hatvan-u. szülőházának megvételét javasolja. A tanács ma foglalkozott a beadványval és véleményezés végett kiadta a jogügyi bizottságnak.

— **Egy alapítványi hely betöltése.** A gazdasági tanintézetben a város egyik alapítványi helyét Mayer Béla nyerte el. Mayer Béla azonban időközben eltávozott az intézetből és a tanács a megürült alapítványi helyet Pusztay Lajossal töltötte be.

— **Fellebbezés a bábaképző építése ellen.** A bábaképző intézet építési munkálatait a tanács Ungár Mór miskolci építési vállalkozóra bízta, ki a mult héten már hozzá is fogott az építéshez. A debreczeni iparosok körében meglepetést keltett, hogy idegen vállalkozó kapta meg a munkát és ennek visszhangja az a fellebbezés, melyet Hajdu Gyula biz. tag intézett a tanácshoz, illetőleg a közgyűléshez. A fellebbezés szerint a debreczeni iparosok sérelmet találnak abban, hogy csekély pár ezer korona különbözetért idegen vállalkozónak adták ki a munkálatokat. Végül fellebbező arrakéri a közgyűlést, változtassa meg a tanács határozatát és a munkálatokat debreczeni vállalkozóknak adja ki.

— **Iparváltások.** E hónap 1-én közzölt kimutatásuk óta iparának beszüntetését bejelentette: Sz. Kiss Lórinézné Márkus Juliánna mézaskalácsos és cukorkészítő. Ugyanazon idő alatt ipart váltottak: Kristóf János kőműves, Weisz Ede lakatos, Mayer Géza hehtes, Szabados Lajos asztalos.

— **Pályázat állatorvosi állásra.** A hajduböszörményi járáshoz beosztott Hajdudorog községben lemondás folytán üresedésbe jött községi állatorvosi állásra pályázatot hirdettek a következő feltételek mellett: A megválasztandó községi állatorvos javadalmazása Hajdudorog község pénztárából évenként 800 (nyolczáz) korona havi előleges részletekben. A hajdudorogi közbirtokosság pénztárából évenként 200 (kettőszáz) korona évnegyedes utólagos részletekben. Ezekon felül a községi állatorvost illetik, mint vágatási biztost, a vágatási díjak, valamint magán működéséért a megállapított látogatási díjak. Kötelessége a heti és országos vásárokon megjelenni, a vágóhidat ellenőrizni s a vágatásoknál jelen lenni. A gulyát, a ménest és nyájakat hetenként legalább egyszer meglátogatni s a találandókhoz képest eljárni. A község lovait, a bikákat, valamint az állami méneket gyógykezelni. A választás a képviselőtestület által Hajdudorog község házánál f. évi nov. hó 18 ik napján d. e. 10 órakor fog megtartatni. Kellően felszerelt pályázati kérvények e hó 17-éig adandók be Rózsa Ernő tb. szolgabíróhoz H.-Böszörménybe.

— **A szabad iskolában minden vasárnap délután három órakor tanítanak.** Négy helyen egyszerre, úgy mint: a vármegyeházán, a kollégiumban, a reáliskolában, Kossuth-utca 52. számú elemi iskolában. Mindenki azt a helyiséget választhatja, amelyik tetszik. A tanítás egészen ingyenes.

— **Rablógyilkossági kísérlet.** Özv. Limprecht Ferenczné nádudvari lakosné lakásának falát tegnapelőtt éjjel egy volt eselédje kibontotta és a résen át a lakásba hatolt, hol néhány szekrényt feltört. Mivel azonban pénzt nem talált, az urinő hálószobájába ment és az alvó nőt fojtogatni kezdte. Limprechtné kiugrott az ágyából és menekülni akart, de a rabló nem engedte, hanem egy késsel több mély sebet ejtett rajta. A dulakodásra és kiabálásra Limprechtné eselédje felébredt, segítségért ment, mire azonban a szomszédok előjöttek, a rabló elmenekült. Orvosért mentek, ki bekötözte az urinő sebeit. A rablót a csendőrök tegnap elfogták és átadják a kir. ügyészségnek.

— **A vendéglős és kávé ipartársulat ülése.** A debreczeni vendéglősök, kávéosok, koromárosok stb. ipartársulata e hó 11-én pénteken d. u. fél 4 órakor Hauer Bertalan elnöklése alatt az „Angol királynő“ vendéglő külön termében ülést tart. A rendes folyó ügyeken kívül intézkedni fog az Ipartársulat a zárórak ügyében és az or. feumi szezon határidejének korlátozása tárgyában is.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Tegnap este hat óra körül a közkórház belgyógyászati osztályában Bikfalvy Géza tanár, székcsével elmetsette a nyakát. Horváth Károly dr. kórházi orvos azonnal bevarta a sebet és értesítette az esetről a rendőrséget, honnan este Mile Pál rendőrfogalmazó ment ki a közkórházba, hogy Bikfalvyt kihallgassa. Bikfalvy azt állítja, hogy gyógyíthatatlan szív- és vesebaja elől akart a halálba menekülni. Bikfalvy ma reggel meghalt.

— **Gyanus óra.** Tóth Imre 17 éves hetes ma a Piacz-utcán egy ezüst órát árult 40 fillérért. A rendőrnek feltűnt az olcsó óra és Tóth Imrét a központra kísérte. Most aztán folyik a nyomozás, hogy honnan szerezte Tóth Imre az órát.

— **Hajdu Gyula gyásza.** Hajdu Gyula volt városi tanácsnok, ügyvéd esa-

ládját súlyos csapás érte. Tehetséges, a legszébb reményekre jogosító fia 24 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. A mélyen sujtott család — ki iránt általában és mély részvét nyilvánul meg — a végzetes esetről a következő gyászjelentést adták ki:

Mély fájdalomtól lesújtva tudatjuk, hogy szeretett fiunk, bogáti Hajdu József életének 24 ik évében, hosszas szenvedés után ma délben elhunyt. Kedves halottunknak földi részeit folyó hó 11-én délután fél 3 órakor, a Csapó-utca 28. sz. háznál, ev. ref. szertartás szerint tartandó rövid ima után fogjuk a Kossuth-utcai sirkertben örök nyugalomra helyezni. E végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat, ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen 1904 november 9. Adás és béke poraira! Bogáti Hajdu Gyula és neje zsarolyáni Márton Luíz az elhunytnek szülei; többi gyermekeik: Béla, Lajos, Miklós és István, valamint a gyászoló rokonság nevében is. A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Vargányi Antal János ev. ref. 2 éves, Juhász Gábor ev. ref. 22 éves, Juhász Józsefné Hegedűs Sára ev. ref. 54 éves.

— **Elragadt lovak.** A Hunyadi-utcán Ebesei artézi-intézet hordó kocsi-lovai a kisvonal prűszkölésétől megijedtek és száguldottak végig a Hunyadi-utcán, míg a Petőfi téren egy lámpaoszlopuk neki meniek. A lámpaoszlop kidőlt, a kocsi felborult, de szerencsére a kocsi ülő Szilágyi Imre ügynöknek és Nyakas Imre kocsisnak semmi baja sem történt.

— **Házasságok szeptember hóban.** A Statisztikai Havi Közlemények most megjelent szeptemberi füzeté szerint szept. havában 9873 pár kötött házasságot a magyar birodalomban, még pedig 9984 a szorosabb értelemben vett Magyarországon és 889 Horvát-Szlavonországokban. A múlt év megfelelő havával összehasonlítva az idén 2900 zal kedvezőbb az eredmény, az év első 9 hónapját nézve pedig 4900-zal több pár kötött házasságot, mint a múlt év megfelelő időszakában. De míg az anyaországban 5150-nél több házasságkötés történt, a társországokban eddigre 170 nel kedvezőtlenebb az eredmény. A szeptemberben kötött 9873 házasság közül 1293, vagyis 13.1 százalék volt vegyes, ezek közül azonban Horvát-Szlavonországokra csak 37 esett, az ott kötött házasságoknak 4.2 százaléka. Keresztény-zsidó házasság 35 köttetett e hónapban s ezek közül 17-ben a menyasszony, 18-ban pedig a vőlegény tartozott a zsidó felekezethez. Az anyaországban kötött 1256 vegyes házasság közül 321 esetben (25.5 százaléka) történt meggyezés a gyermekek vallása iránt, 156 esetben az apa, 165 esetben pedig az anya vallása javára. A legtöbb meggyezés a róm. katolikus és az evang. református vallásnak kedvezett (201 illetőleg 68). A 35 keresztény-zsidó házasság közül csak 3 esetben történt meggyezés, mind a három esetben keresztény fél vallásának javára.

— **Öngyilkos parasztgazda.** Vértes községben Karázi Sándor parasztgazda tegnap a kertjében egy szilvafára felakasztotta magát. Tettének okát nem tudják. A nagyváradi ügyészség, amelyet az esetről azonnal értesítettek, megengedte a temetést.

— **Részek botránya.** Nincs egyetlen egy nap sem, hogy hirt ne adnánk egyik-másik berugott férfi, sőt gyakran nő undok botrányairól. Tegnap este a városháza előtt Duka Jánosné Gyulai Mária csavargó asszony részegen kiabált, káromkodott, miglen a rendőr bekísérte. — A Hatvan utcán késő éjjel egy akadémiai hallgató meg egy szabósegéd verekedtek

össze részegen. Mindkettőt éjjeli esendzavarásért és botrányos részegségért megbüntetik.

— **A gyilkos kérés.** Istenes Tóth Istvánné ezelőtt 3 évvel 1901. év elején a békéscsabai Pusztaföldön 30 forintért felbérelte Tordai István bérlegényt, hogy pusztítsa el részeges urát. Tordai egy éjjel belopódzott a gazda tanyájára és amikor az aludt, lekasztotta a falról kétesövű fegyverét, azt két székre helyezve egy páleza segítségével oly módon sütötte el, mintha a gazda öngyilkosságát követett volna el. Azután a fegyvert a még ki nem hült ember kezébe és lábai közé szorította, mit az áldozat görcsösen megszorított. A gyilkos az ablakon át kimászott és azt kívülről, fordító záros lévén, zsinór segítségével bezárta. Minden gyanut eltüntetett s a hatóság azt hitte, hogy öngyilkossággal van dolga. Büne most derült ki, három év múlva. Ugyanis Tordai megkérte a felbujtó özvegy leányát, aki elutasította, mondván, hogy gyilkosnak nem adja leányát, mire Tordai bosszúból feljelentette. A gyilkosokat letartóztatták s bezárástották a gyulai ügyészség fogházába. A gyilkosságot beismerték.

— **Eifogott betörők.** Sikerült fogása volt ma reggel Botos Andrásnak, a vasuti rendőr. özegek. Mátyás Vilmos és Török Imre Nagyváradra akartak utazni. A két utast Botos gyanusnak találta és letartóztatta. Felkísérték őket a bűnügyi osztályhoz, hol kiderült, hogy mindkettő alaposan gyanúsított betörő, kik Debreczenben több betörést követtek el. A vizsgálatot Bardócz és Dobos biztosokkal Mile Pál rendőrfogalmazó vezeti s előreláthatólag nem egy-két betörés tettesei kerülnek meg a két letartóztatottban.

— **Egy fiatal leány** alkalmazást nyer Mentze Herik újdonságok áruházában. Ki a könyvelésben és a német nyelvben jártassággal bír, előnyben részesül. Írásbeli ajánlat a fenti címre kéretik.

— **A magyar ipar diadala** testesült meg egyik öntudatos iparos társunkban: **Klein Adolf angol uri szabóban**, ki a nemzeti ipar erősítése és **versenyképességéért nem riad** vissza semmiféle áldozattól. Hogy a magyar munka iparának minél szélesebb körben kelendőseget teremtsen és becsületet biztosítson, valóban nagy áldozatra szánta el magát. Nevezetesen **finom gyapjuszövetekből 20 forintért készít** nemcsak szabásban és szakértelemben, de kidolgozásban is kifogástalan **dívtos férföltönyt vagy téli kabátot.** Ezért csak örömmel fogadjuk Klein Adolf iparos vállalkozását s óhajtjuk, hogy ipartermékei a magyar társadalom minél szélesebb köreiben terjedjenek el. **Klein Adolf angol uri szabó tanulmányát Berlinben és a szabászatot Drezdában, akadémiában végezte.** — Szabóüzlete: Piac-utca 66. sz.

— **Az általánosan elismert koronás nyakendőket Békés Lajos uri dívtüzlete feltűnő szép minták és kivitelben, valamint a legújabb formákban 80 fillérért** árusítja. Ezen előnyös újításra a közönség szives figyelmét felhívjuk.

TAVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 10. A képviselőházban megejtették a névszerinti

szavazást Polónyi tegnapi interpellációjára adandó válasza vonatkozólag.

Ezután **Kubik Béla** a házszabályokhoz szólott és óriási **2 és fél órán át tartó há szabály vitát provokált**, melyben részt vettek Ugron Gábor, Szóts Pál, az elnök, Lengyel Zoltán, Olay Lajos, Papp Zoltán, kik azt vitatták, hogy a tegnapi névszerinti szavazást kérő iv szabálytalan volt, mert nem 20, hanem csak 19 képviselő volt aláírva é: **igy az elnök kijátszotta a házszabályokat.**

1 óra után rátértek a házszabályrevízió tárgyalására, melyhez elsőnek **Samassa József** szólott.

Utána **Hock János** kezdett beszélni.

Orosz-japán háború.

London, november 10. Csifuból jelentik, hogy a japánok, dacára az óriási veszteségeknek, folytatják az ostromot Port-Arthur ellen és nem engedik lélekzethez jutni az oroszokat. A japánok a Liutisang erődöt tartják Port-Arthur kulcsának és ezt folytonosan bombázzák.

Csifu, november 10. A támadást szünet nélkül folytatják a japánok Port-Arthur főerőssége ellen. Daczára a nagy elővigyázatnak, élelmiszereket sikerült az oroszoknak Port-Arthurba becsempészni.

Budapesti árutözsde.

— nov. 10.

Buza őszre	-----
Buza tavaszra	10.18—
Rozs őszre	7.91—7.92
Rozs tavaszra	-----
Tengeri őszre	7.48—7.49
Zab	7.10—7.12
Arpa	-----

Rejtélyes öngyilkosság.

— november 10.

Tegnap d. u. 4 óra tájban Aradon rejtélyes öngyilkosság történt az ujonnan épült tanítóképző intézet háta mögött. Egy 25 évesnek látszó, polgáriasan öltözött nő beleugrott a Marosba s még mielőtt a megmentésére siető járőrök segédelmet nyújthattak volna neki, a víz összeesapott felette s nyomtalanul eltűnt a habokban.

Szebits János tanítónövendék és Szabin Péter honvédőrvezető az öngyilkosság idején ott sétáltak a Marosparton s feltűnt nekik, hogy egy idegen nőszemély roppant nagy izgatottsággal jár fel s alá a korlát mellett. Olykor gyorsan megindult, majd ismét meglassította lépteit, a szemét azonban le nem vette a Marosról.

Éleinte azt hitték, hogy keres valamit, később látták, hogy zsebkendővel törli a könyeit. Szemmel tartották egy jó negyed óráig, amikor az ismeretlen nő hirtelen elhatározással megindult a dombról a várba

vezető lejtő felé. Ekkor mintegy kétszáz lépésnyire lehettek tőle s lassan megindultak utána.

Az ismeretlen nő valószínűleg észrevette, hogy szemmel tartják és követik, mert futásnak eredt s az első tűzifa kereskedés telkének az aljában a Maros egyik sarkantyuján megállott, levetette a felsőkabátját, keresztet vetett és beleugrott a Marosba.

Szevits és Szebin, akik mindezekig szemmel tartották az asszonyt, gyors iramban siettek a segélyére. Mire odaérték, az asszony még küzdött a sarkantyúnál különben is sodró áradattal, de a partról az előkészített rudak segélyével se érték el s így az asszony elmerült.

Közben több várbeli katona is odaesportosult az öngyilkosság színhelyére, de már nem lehetett az öngyilkos asszonynak segítséget nyújtani, aki nagyon életunt lehetett, mert egyetlen segélykiáltást se hallatott. Az öngyilkos által a parton levetett fekete kabátot föl vitték a rendőrségre, ott megmotozták, de a zsebei üresek voltak s így a kilétét megállapítani nem lehetett.

A rendőrség értesítette az öngyilkosságról a marosmenti községeket.

VEGYES HIREK.

* **Az emult hó statisztikája.** Szeptember havában 62362 gyermek született éve a magyar birodalomban, az elhaltak száma pedig 34755-öt tett, úgy, hogy természetes szaporodás 27607 főre rugott. A szaporodás 28700-zal kedvezőbb, mint a múlt év megfelelő szakában. Legtöbb születés fordult elő aránylag a Duna balpartján (ezerre 226), legkevesebb a Királyhágón túl (272), a vármegyék közül pedig a legtöbb Békésben (389), legkevesebb Alsófehérváron (226). A törvényhatóságú városok közül Szabadkának volt a legnagyobb (351) és Komáromnak a legalacsonyabb (175) születési aránya. A halálozási arány a Tisza balpartján volt a legkedvezőtlenebb (190) s a Királyhágón túl és a Duna jobb partján a legkedvezőbb (161). A megyék közül Turócznak (247) volt legmagasabb halálozási aránya, egualacsonyabb volt Nagyküküllőben. A városok közt a szélsőségeket Szabadka (297), másrészt pedig Komárom (084) képviselték.

A természetes szaporodás a Tisza jobbpartján volt legerősebb (152), legkevesebb a Királyhágón túli részeken (111), a megyék közül Békésnek (200). Egyetlen törvényhatóság sem akadt, ahol a halálozások száma felülmúlta volna a születéseket.

Szeptember havában 9873 pár kötött házasságot. Az idén 2900-zal kedvezőbb az eredmény. — A szeptemberben kötött 9873 házasság közül 131% volt egyes, keresztény zsidó házasság 35 kötött, ezek közül 17-ben a menyasszony, 18-ban pedig a vőlegény trtozott a zsidó felekezethez, 321 esetben (255 százalék) történt megegyezés a gyermek k vallása iránt, 156 esetben az apa, 165 esetben pedig az anya vallása javára. A legtöbb megegyezés a róm.-kath. és az ev. református vallásnak kedvezett (201, illetőleg 68). A 35 keresztény zsidó házasság közül csak 3 esetben a keresztény fél vallásának javára.

* **A Bega titka.** Hajmeresztő gyilkosság történt a temesmegyei Kiszető község határában. A Bega hullámai egy borzasztóan megcsontolt holttestet vetettek partra, melynek feje, mindkét lába és karjai le voltak vágva a törzsről. A rémes leletről néhány kiszetői gazda tett jelentést a község házában, hol azonnal intézkedtek a holttestnek a temető halottas-házába való átszállításáról. Megállapították, hogy a holttest legfeljebb fél nap óta lehetett vízben, mert a tátongó sebekből még szivárgott a vér. A fej a tóból le volt metszve a nyakról és a holttest többi végtagjai szintén hiányoztak. Az esetről azonnal értesítették a temesvári kir. ügyészséget. A hullát a

vizsgálóbíró jelenlétében felboncolták és megállapították, hogy 30 év körüli férfi holttest bestiális módon van megcsontítva és csak egy hullatörzs fekszik előttük. A fej, végtagok és a test medencéje hiányzik. A gyilkosság gyanúja a facseti vásáron volt kékesi cigányok ellen irányul, mert csakis ezek végezhettek ily kegyetlenül áldozatukkal. A nyomozást a gyilkosságok után a nagytopoloveci és kisbecsereki csendőrsők három őrzárata végzi.

Roosevelt győzelme.

— Az amerikai elnökválasztás. —

— november 10.

Kedden, vagy mint a törvényes és hivatalos kifejezés mondja: „azon a kedden, amely november első hétfőjét követi”, volt Amerikában az elnökválasztás, melynek eredményét tegnap távirati rovatunkban közöltük. Két jelölt volt: Roosevelt, a mostani elnök és Parker bíró. A választás négy évre szól és a választás eredménye szerint újra Roosevelt kezébe jutott az a nagy hatalom, amely fölér bármely uralkodó hatalmával. A newyorki kábel telegramm, mely hírül adja a választás eredményét ezt mondja:

Rooseveltet nagy többséggel elnökké választották. Ellenjelöltje Parker este félkilenczkor azt táviratozta neki: „A nemzet szavazatával nyomatékosan helyeselte igazgatását. Üdvözlöm önt”. Roosevelt köszönő táviratot küldött. Éjjel féltizenkettőkor Roosevelt kiáltványt tett közzé, melyben megköszönvén a megbecsülést, kijelenti, hogy semmi körülmény között sem lép föl többet elnökjelöltnek. A választók száma ezuttal túlhaladta a tízennégy milliót.

Amerika kormányzása dolgában tehát megtörtént a döntés, bárha tegnap még nem is a tulajdonképpeni választás volt. A nép általános és direkt választáson megválasztotta az elektorokat, számszerint négyszázhetvenhatot, oly módon, hogy minden állam annyi tagot küld az elnökválasztó kollégiumba, amennyi képviselője van a parlamentben.

A megválasztásokat követő december hónap első szerdáján az összes elektorok összegyűlekeznek az elnök igazi megválasztására, de ez már csak pusztá formáság, mert régi dolog, hogy az elektorok arra a jelöltre adják szavazatukat, akit a párt, amely őket választotta, elfogadott. Érdekes, hogy az alkotmányban nincs rendelkezés, amely érvénytelennek mondaná valamely hűtlenné vált elektor szavazatát, azaz olyanét, aki időközben megmondta a dolgot és nem az ő választóinak, hanem az ellenpárt jelöltjére adta szavazatát. Eddig nem is akadt Amerikában ilyen politikai renegát és ezért joggal állítható, hogy nem a decemberi, hanem az előzetes novemberi választás a döntő és hogy immár Rooseveltet az elnök.

Az észak-amerikai Egyesült Államok elnökének igen nagy hatalma tehát négy évre Rooseveltté lett. Győzelme népszerűségét bizonyítja, sikereit szentesíti és megmutatja, hogy Amerika még sokat vár Roosevelttől.

A szökött huszár regénye.

Letartóztatás az anyakönyv előtt.

(Saját tudósítónktól.)

november 10.

A szegedi honvédhuszár ezred 4 ik századában szolgált Tóth József esougrádi fiú. A csinos és szorgalmas huszárt szerették a századnál és Tóth József már nem sokára bucsút mondott volna a gyöngy-életnek. Mostanában történt, hogy a gyerek megismerkedett Győrfi Piroskával, aki Sándorfalváról került a szegedi paloták közé. Az ismeretség vége akkora nagy szerelem lett, ami bus nótákat daloltatott a

fiúval, aki a kaszárnya asztalán igen szomorú leveleket írkált Pirosnak.

A legény valóságos börtönnek találta ettől a perctől kezdve a honvédek sárga kaszárnyáját. Még a lovát sem szerette úgy mint azelőtt.

Egyszer a rapporton azt mondta a kapitányának:

— Kérek alássan rövid szabadságot, mert megakarok nőszülni.

— Hm...ilyen hamarosan?

— Ó az az idő, hamar elkapják a szemrevaló lányt. Aztán a menyasszonyom is úgy szeretné.

— Nem lehet, fiam. Várj sorodra, majd kapsz hosszú szabadságot.

Tóth Józsi elbusulta magát. Egyet gondolt és egy szép éjszakán meglépett a kaszárnyából. Hová lett, nem tudja senki. Csongrádon nem találták. Ki adták ellene a köröző levelet s ez a szegedi policziához is eljutott.

Tóth Józsi itt bujkált a városban. A huszárgunyától megszabadult és Pirossal naponként találkozott. Három hétig volt bujában a legény. Kint tanyázott Sándorfalván a leány szüleinél.

— No most már gyerünk iratkozni — mondta a leánynak.

— Nem félsz hogy elfognak?

— Eifeledtek már engem régen.

Tanúikkal együtt beballagtak Sándorfalváról Szegedre a torony alá. A szökött huszár paraszt legénynek öltözött. A leányon az ünneplő ruha volt. A takaros váson eselédén már meglátszott, hogy bizony elérkezett a házasságkötés ideje, tán még később is egy kicsit. A tanúkkal együtt ott várakoztak az anyakönyvi hivatal előtt.

Az alsóvárosi rendőrőrsparancsnok, Csordás József éppen arra járt és véletlenül a legény arcába tekintett. Tóth Józsi elvörösödött és lesütötte a szemét.

Az őrsparancsnok megállt és tovább nézte a legényt, akinek a szive hangosan dobogott — Talán még a menyasszonyánál is hangosabban. A tanúk köhögni kezdtek.

— Hogy hívják? — kérdi az őrsparancsnok.

A legény elfordult.

Az őrsparancsnok vállára tette a kezét.

— Te szökött katona vagy. Megismer-telek.

A menyasszony felsikoltott. A legény daczosan fordult az őrsparancsnok elé.

— Hát aztán ha az volnék is, mi baja velem.

— Semmi, hanem majd a huszárparancsnokságnak lesz hozzád egy-két szava. Ezen-vel letartóztatlak.

A következő pillanatban telefonon szóltak az ezredparancsnoksághoz, hogy Tóth Józsiért, a szökött katonáért őrzáratot küldjenek, mert elesítették szegény fejét.

A legény rimánkodásra fogta a dolgot.

— Legalább azt engedjék meg, hogy megesküdhessünk.

— Sok ceremóniával jár az, katonai szabaduló-levél kell ahhoz. Eredj csak a parancsnoksághoz, majd ott megkapod.

Győri Piros arra vigasztalta a vőlegényét:

— Eredj, hiszen nem maradsz ott örökre.

Fegyveres huszárok jöttek, közre kapták az egykori bajtársat és elkisérték az anyakönyvi hivatal elől a lépcsőkön ki a kaszárnya felé.

A lépcsőkről még vissza kiáltotta a szökött huszár:

— Csak azért is elszököm, meglásd, Piros.

A folyosón a párjavesztett menyasszony igen sirt és a tanúk igen köhécseltek.

INGATLANOK FORGALMA.

Cseplő József és neje Nagy Ró a veszik a debreczeni 8785 sz. tjkvben foglalt 172 négyszögöl ujosztású földet Kerekes

Miklós és neje Rajdli Juliánától 1360 koronáért.

Népp Árpád és neje Nyeste Róza veszik a debreczeni 9072. sz. tjkvben foglalt 218 négyszögöl Csapókert melletti földet Bónis János és neje S. láta Erzsébettől 2640 koronáért.

Buglyó Fülöp és neje Pokrócz Borbála veszik a pusztá bánki 36. sz. tjkvben foglalt 22 hold 406 négyszögöl kaszálót Debreczeni György és neje Csáki Juliánától 8000 koronáért.

Buj Józsefné Szabó Erzsébet és társai veszik a debreczeni 5434. sz. tjkvben foglalt 728 négyszögöl köntöskerti, szőlőt özv. Szabó Mártonné Juhász Teréziától 1200 koronáért.

Harangi István és neje Kovács Róza veszik a debreczeni 5473. sz. tjkvben foglalt 4 hold 447 négyszögöl földet Németi Lajos és neje Boros Zsuzsánnától 3000 koronáért.

Nagy Sándor és neje Dobi Julianna, veszik a debreczeni 5376. sz. tjkvben foglalt 4 hold 50 négyszögöl ondódi földet özv. Temesvári Mihályné és társaitól 3360 koronáért.

Simon Imre és neje Szarka Ilona veszik a pusztá nagycserei 70 sz. tjkvben foglalt 17 hold kaszálót Domján Lajostól 7999 koronáért.

Papp József és neje Nagy Lidia veszik a debreczeni 8947. sz. tjkvben foglalt 523 négyszögöl homokkerti szőlőt Matkó István és társaitól 3200 koronáért.

KÖZGAZDASÁG.

A világ bortermése. A különböző államok ezidei borterméséről már nagyjából elkészültek a jelentések, úgy hogy körülbelül meg lehet már állapítani, hogy az idén mekkora lesz a világ bortermelése hektoliterekben és hogy mekkora fogyasztásra lehet számítani:

	Termelés	Fogyasztás
Francisország	49,500 000	55,000.000
Algír és Tunisz	5,400.000	
Olaszország	38,000 000	36,000.000
Spanyolország	29,800 000	25,100.000
Portugália	5,400 000	4 000 000
Magy. orsz. és Ausztria	4,200 000	6 000 000
Oroszország	3 600 000	4,720 000
Oláhország	3,400 000	3,395.000
Német birodalom	2 900.000	3 430.000
Chile	2,750 000	3 300 000
Egyesült Államok	2,400 000	2,520 000
Törökország	2,400.000	2,300 000
Görögország	2 000 000	1,900 000
Bulgária	2,000 000	2,000 000
Argentína	1,480 000	2,300 000
Peru	1,400.000	1,400 000
Szájez	1,200 000	2,450 000
Ausztrália	950 000	1,110.000
Szerbia	800 000	800 000
Brazília	400 000	450 000
Azovi sz. és Madeira		
Fokföld	230.000	50 000
Uruguay	180 000	200 000
Mexikó	155 000	350 000
Bolivia	75 000	205 000
Perzsia	38 000	38 000
Nagybrittania	"	90 000
Belgium és Hollandia)	"	"
Dánia	"	40.009
Egyesült Államok	23 000	35.000
Összesen:	161,903.000	159,038 000

REGÉNYCSARNOK

Egy bokréta lilium.

Irta: **Adolphe Belot.**

Francziából fordította: **Urasios Darinka.**

— Hát nem hallottad? Nem állsz meg mindjárt te naplopó, mondá az idősebbik.

Egy pillanat s Róbert már állt, kihuzta vékony kis derekát s mindig lágy, de most kissé remegő hangon kérdezte: — Naplopó? miéért mondják nekem, hogy naplopó!

— Mert suhanczhoz illő eljárás az, hogy már negyed órája jársz itt le s fel két császársági katona előtt azokkal a gyűlölt liliumokkal kezdedben. S ebben a pillanatban botjának hegyével ráütött a liliumokra s követelő hangon folytatta:

— S most rögtön dobd el őket!

— Nem, nem akarom.

— Valóban? nem akarsz? Egy gyermek, egy tacsó ellenkezik velem? — Eldobod mindjárt, vagy megránczígá-lom füleidet!

Lefébre Róbert újabb kísérletet tett magát hatalmasabbnak mutatni. Kinyujtotta nyakát, felemelte fejét s halotthalványan, de büszke, merész tekintettel viszonozá:

— Uram, ön nem fogja meghuzgálni füleimet.

Ugy hiszed? Jól van! Meglátjuk. Beszélve folyton előre jött s mert a fiatal ember nem mozdult, hanem mereven maga elé tekintve tartotta a virágot, melytől úgy látszik nem akart elválni, odalépett, megfogta fülét s véresre cibálta.

Róbert fájdalmas kiáltást hallatott, kiejtve kezéből a liliumokat, megrohanta a katonákat s pofon vágta.

Majd megállván ellenfele előtt, kit a meglepetés és harag egészen kihozta sodrából, a legkomolyabb hangon mondta:

— Nem gyermek, nem naplopó az, ki önt megütötte Kis alakom daczára már 21 éves vagyok és nagykoru... Férfi vagyok... Nevem Lefébre Róbert... Monlius-utca 14. alatt van lakásom. Rendelkezé-sére állók bármikor.

— Számítok is reá, kiáltott az al-tiszt, ki végre szólni tudott. Te nem vagy gyermek, férfi vagy ... s pofon ütöttél engem! engem! ordította: Nem várok egy percig sem. Ott lenn, 100 lépésre ide egy jó helyt tudok. Senki sem fog háborgatni. Oh átkozott kicsi royalista te, te nem fogod ünnepelni holnap a királyságot, esküszöm!

Ő és royalista! De nem akarván ezt a valótlanságot megczáfolni, nehogy gyá-vának lássék, csak ennyit mondott:

— Uram, én megsértettem, rendelkezék velem Megverekszem rögtön, de nincs fegyverem.

— Tévedsz. Van törünk a botban s minő éles! Te az enyémet én meg a tár-samét fogom használni. Rajta! rajta! Te habozol? Tán félsz?

— Nem, nem félek, mondta az ifju egyszerűen. Menjen, majd követem.

Az altiszt eltávozott, magával vivén társát, ki le akarta csillapítani s ki azt fejtegette, hogy helyesebb lenne holnap tanuk jelenlétében viaskodni. Hivatkozott ellenfele fiatalására, nőies kinézésére s gyermettségére.

— Mit bá om én, 21 éves! Abban a korban már hány harcöt küzdöttem végig! ... Arcul ütött, én csak ezt látom s nem akarok a bosszuval várni.

Megfordult s mert nem látta Róber-tet, dühösen felkiáltott: Ah! a gyáva! megfutott!

(Vége köv.)

NYILTTÉR.

Fogtechnikus Bécsből.

15 év óta a fogtechnikai téren dolgo-zom és jelenleg dr. Szász Adolf orvos urnál vagyok alkalmazva, ahol az ezen szakmába vágó muokákat u: m.: műfo-gakat kautschukban és arany-ban, arany koronákat és hida-kat (u. n.: szájpaddás nélküli fogakat) gyorsan és jól elkészítek.

Tisztelettel

Zlamál János,

fogtechnikus.

Dr. Szász Adolf orvos urnál,
Széchenyi-utca 1. sz., I emelet.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 47. Bérlet 35-ik szám (B)
Ma, csütörtökön, 1904. évi november hó 10-én:

BOB HERCZEG.

Regényes nagy operett 3 felvonásban.

Holnap, pénteken, november hó 11-én:

Bánk bán.

Tragédia 5 felvonásban.

A nagyérdemü közönség

saját érdeke kivánja,
hogy arany-, ékszer-, ezüst- és
óra szükségletét

Halász Nándor

aranyműves, órák és ékszerésznél fedozzo
DEBRECZEN, Placz-utca 24. szám.

==== Ki a ====

artósságért és finomságért kezességet
vállal. Arany-, ezüst-, ékszer és óra
javításokat eszközöl.

**Arany-, ezüst és ékszer tárgyakban
óriási választék!**

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb
napi áron veszek. — Vidéki megren-
delések pontosan eszközöltetnek.

— Saját ékszer és óraműhely —

KOCH

Placz-utca

51.

Csanak házban.

TESTVÉREK

debreczeni

férfi, nő-, leányka- és gyermekruba árúháza

a legolcsóbb

ruha-forras.

==== Olcsó, szabott árak. ====

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekláditik. Apró hirdetések előre fizetendők.

MICZI: Holnap megy. Én is megyek, ha lehet. Légy nyugodt. P. már otthon van. Semmi baj vele. Irj Lyka ház czimén. Mihelyt fontos dolog történik, fevelező lap megy. Irjál mindenről. Pesti leveleket most várom ide a postás révén. Abban is lehet valami. Sz. vasárnapig nem található. Csókollak.

FIATAL özvegy, magános uri nőhöz, gondozás czéljából ajánlkozik, ki a házvezetésben is jártas. Czim a kiadóhivatalban.

GYAKORLOTT varróleányok azonnal felvétetnek Zádor Lajos nőruha készitési műtermében.

KIADÓ lakás Varga-utca 36. sz. alatt a törvényszéki palota közvetlen közelében 4 parkettes szobából és mellékhelyiségekből álló, modern emeleti lakás, gázvilágítással, vízvezetékekkel, esetleg fürdőszobával 1905 május hó 1-től kiadó.

FODRÁSZNŐ, ki a fésülésben teljesen jártas, házakhoz ajánlkozik. Lakik Teleki-utca 72.

KIADÓ uri lakás. Rákóczi-utca 12. szám. A házban egy 6 szobás földszinti utcai lakás mellékhelyiségekkel, 8 lóra istállóval május 1-től kiadó. Szép udvarkert, kitünő ivóvíz.

ELADÓ

ket amerikai gép, egy gyorsító 0 és (Lihput), egy 60 cm vágógép, egy kis perforáló gép, öt regál rezerv szekrénnel. Körülbelül 20 mm. írás, 5 fiók plakát fairas, elichék, stégek nem régen 9500 forintért megrendelt 2800 forint készpénz fizetés mellett azonnal átvehető.

Schwarz. Budapest.

Petőfi-utca 9 szám.

Nagy alkalmi könyvbazar.

Üzletünk áthelyezése alkalmából régi Piacz-utcai helyiségünkben nagy tömeg felhalmozott

könyvet-, zeneművet-, képet papírárut stb.

beszerzési áron alul árusítjuk el.

Arak már 5 fillértől felfelé.

Ezen bazar csak rövid ideig áll fenn és így kérjük ezen kedvező alkalmat mielőbb felhasználni.

Teljes tisztelettel

László Albert és Társa.

Hegedüs S. és Sándor I.

könyv- és papirkereskedése

Debreczenben,

a kistemplommal szemben.

Főpiacz-utcai üzlethelyiségünk kiadó.

Egy ausztriai nagy zálítóképes
vasárugyár
az eladókkal jó összeköttetésben levő
képviselőt

keres. — Ajánlatok

„Hammerwerke 3164“

czimen, Haasenstein és Vogler, Bécs I. czimre küldendők.

120 széles divatszövetek I m. 33 kr.

Nagy alkalmi

ruhaszövet eladás!

15,000 méter

Gol dstein és Gelber csódtömeg egész ruhaszövet raktárát mintegy

tizenötezer

métert megvettük és üzlethelyiségünkben (Piacz-utca kistemplommal szemben) méterenként vagy végenként minden elfogadható árban elárusítjuk.

Vallerstein Fulöp fiai

DEBRECZEN, Piacz-utca, kistemplommal szemben.

Ritka alkalom!!

120 széles divatszövetek I m. 33 kr.

A Komáromi nyomda,

könyvkötészet és czinkkographia már be van rendezve Piacz-utca 77. szám az udvarban, megrendeléssel sziveskedjék oda fáradni.

A dr. Borsos-féle

Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1-2 kor

1 tégely Hajkenőcs ára 1 kor.

Kapható:

MIHALOVITS J.

gyógyszertárában

DEBRECZEN,

Főtér 31. szám.

Szönyeg,

függöny, butorszövet, linoleum

raktárunkat, saját házunkba

Kossuth-utca 5. sz.

főületünk emeti helyiségeibe helyeztük át.

A még raktáron levő

szönyeg, függöny, butorszövet, ágy- és asztalterítőket ameddig a készlet tart

leszállított árak mellett árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa.

Debreczen Kossuth-u. 5.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelt vevőink és a t. közönség szives tudomására hozzuk, hogy

könyv-, papir- és zenemű-kereskedésünket

a modern igényeknek megfelelően tetemesen megnagyobbítva a

Kossuth-utca 11. számú házba (Zádor-házba)

egyenesen e czélra átalakított fényes helyiségbe helyeztük át. Ezen üzlethelyiségünk megtekintésére, mely csaknem látványosság számba megy, tisztelettel kérjük fel tiszteit vevőinket.

Kiváló tisztelettel

Hegedüs S. és Sándor I.

őbb László Albert és Társa Debreczenben, Kossuth-utca 11. szám.

Főpiacz-utcai üzlethelyiségünk kiadó.

Az általánosan elismert kitünő

Mohai Ágnes

természe és magyar ásványvíz, mely a külföldi Giesshüblit legjobban pótolja, főraktára:

MÁYER JENŐ

fűszer- és csemöge üzletében.

Debreczen, Piacz- és széchenyi-utca sarok.

1 literes üveg 19 kr.

1/2 " " 13 "

mélyen leszállított áron kapható.